

LA NECESSITAT DE REVISAR EL PROGRAMA D'INTEGRACIÓ

Ricard Vila

1.-INTRODUCCIÓ

1.1.L'accés al programa

A les nostres illes hi ha en els presents moments més de setanta centres ordinaris en els quals s'integren alumnes amb Necessitat Educatives Especials.

La incorporació de cada un d'aquests centres al programa d'integració ha seguit vies diverses tals com:

* La reconversió d'aules d'Educació Especial ja existents als centres.

* La necessitat de l'Administració Educativa d'ofertar places escolars per alumnes amb necessitats educatives especials a determinades zones.

* La demanda del propi Claustre i Consell Escolar de participar al programa d'integració.

1.2.Variables condicionants

Les garanties d'èxit del funcionament del Programa d'Integració es troben condicionades per unes variables algunes d'elles molt rellevants tals com:

a) L'existència d'uns Projectes Educatiu i Curricular.

L'existència d'un Projecte Educatiu i Projecte Curricular que contemplin totes les Necessitats Educatives de tot l'alumnat, és a dir, en els que planifiqui l'atenció a la diversitat, és un bon punt de partida, malgrat és

necessari que sigui fruit d'un alt grau de consens i discussió i a més que s'empri com a guia de funcionament del propi centre.

b) La dotació de recursos humans i materials.

L'Administració ha dotat de recursos materials i humans als centres, si bé és cert que a determinats centres podrem considerar que aquests no han resultat del tot suficients, també és important tenir en compte els criteris que s'empren per a la seva organització.

c) Les actituds i expectatives del professorat

Aquesta és una variable d'especial transcendència ja que té molta relació amb la filosofia educativa del professorat i per tant, es plasma tant en els Projectes Educatiu i Curricular com a l'estil d'ensenyament que s'utilitza.

d) El nivell de formació del professorat

Una millor formació ha de permetre al professorat atendre de forma més adient les necessitats educatives així com un major grau de seguretat a la tasca docent que desenvolupen.

e) La coherència i grau de coordinació de l'equip docent.

La incorporació de nous elements personals ha augmentat la necessitat de coordinació ja que més professors i professores intervenen en el mateix procés d'ensenyament-aprenentatge.

1.3.Conclusió

Qualsevol centre, sigui quina sigui la seva forma d'accés al Programa d'Integració i el nivell de desenvolupament de les variables, no pot de cap forma deixar d'analitzar la seva situació i trajectoria integradora, de forma periòdica hem de desenvolupar accions per tal de poder millorar l'acció educativa.

És evident que aquestes accions d'anàlisi poden ésser concretades de formes molt diferents, però aquí es presenten uns instruments i una dinàmica de feina que alguns centres han emprat i podem dir que els ha estat útil.

2.-PROPOSTA D'ANÀLISI

En definitiva, es tracta de definir Què?, Qui?, Quan? realitzar cada una de les tasques necessàries per desenvolupar el procés d'anàlisi.

2.1.-Estructuració i funcions

- El Plenari

El composem totes aquelles persones que d'una forma o altra intervenen dins el procés educatiu de l'alumnat del centre.

Les seves funcions són:

- La proposta dels temes a debat.

- La planificació dels temps i espais a utilitzar.

- El debat de les ponències presentades.

-L'aprovació de les conclusions.

- Els grups de feina intercycles

Es tracta de grups reduïts composts per representants de cada un dels cicles i membres de l'equip de suport i/o equip directiu.

Les seves funcions són:

-Recollir documentació i/o experiències en relació als temes tractats.

-Discutir i debatre els temes triats.

-Elaborar les ponències per esser presentades al plenari.

- La Comissió

Hauria d'estar formada per: un membre de l'equip directiu, un membre de l'equip de suport i un representant de cada cicle educatiu.

Les seves funcions són:

-La planificació del calendari de feina a partir de la proposta de temes, temps i espais.

-La convocatòria de reunions tant de plenaris com de grups de treball i l'elaboració de les actes de cada reunió.

-El recull i preparació de les ponències per esser presentades al plenari.

-El recull de les esmenes i l'elaboració d'una proposta de conclusions per esser presentades al plenari.

2.2.-Instruments per algunes de les funcions

Es tracta d'alguns instruments que poden esser útil per desenvolupar les funcions anteriors.

A)Proposta de temes i pautes per el debat

Possibilitat 1

Per a la proposta dels temes a debatre i la planificació dels temps i espais a utilitzar, es pot emprar el següent instrument on cada persona o cada grup pot, a partir de situacions reals i importants, veure quin seria el tema que cal analitzar.

Exemples:

Situacions concretes

-La mestra tutora diu que no sap

fins a quin punt pot exigir a determinat alumne els aprenentatges de l'àrea de matemàtiques.
-La professora de suport quan ha entrat a l'aula ordinària de determinat alumne té la sensació de no saber quines són les seves funcions i fins on pot arribar.

Temàtica a analitzar

A les dues situacions anteriors es produeix un problema de comunicació entre l'equip de suport i la tutora, caldria analitzar la dinàmica de coordinació i específicament les tasques a desenvolupar dins la mateixa.

Temàtica a analitzar	
<p>* * * * * * * * * *</p>	
Horari disponible:	Espai adient pel treball:

Possibilitat 2

A cada un/a dels membres se li entreguen unes pautes de reflexió per tal de guiar el posterior debat a partir de les aportacions.

Exemple de qüestions:

Tot el professorat participa en els temes relacionats amb l'atenció d'alumnes amb Necessitats Educatives Especials o sols aquells que els atenen directament?

Participa el professorat de suport en l'elaboració i/o revisió del Projecte Educatiu i Projecte Curricular del centre?

Quina estructura de treball conjunt hi ha establerta? Sembla adequada?. Quins factors dificulten la feina de grup?

Es tenen llimitades les funcions, temporalització i responsabilitats de les diferents coordinacions?

Qui es responsabilitza de l'avaluació i seguiment de l'alumnat amb Necessitats Especials?

La metodologia emprada afavoreix la incorporació dels suports a la dinàmica general del centre i les aules? Quin és el paper del professorat de suport i dels tutors/es a la metodologia?

Es compte amb diversitat de materials que siguin útils per alumnes amb diferents necessitats? Quins són els criteris per aconseguir nous materials?

B) Planificació de la feina

Determinar clarament les tasques a realitzar (p.e. recollir informació de centres que apliquen els tallers), saber quins materials seran necessaris (llistat telefònic, full de recollida d'in-

formació,...), clarificar quan es realitzarà i quin és el termini de finalització (durant el primer trimestre i la informació serà entregada el 13 de Gener) i, finalment, quins són els responsables de realitzar-la (La Comissió,...)

ANÀLISI DE L'APLICACIÓ DEL PROGRAMA D'INTEGRACIÓ			
Tasques	Materials	Quan	Qui

C) Recollida de les conclusions i dinàmica de treball

Per discutir i debatre els temes triats així com les ponències, recollir esmenes presentades i per l'elaboració i aprovació de les conclusions pot esser útil el següent instrument:

ACTA DE REUNIÓ		
Dia:		horari:
Assistents	Temes tractats	Conclusions i/o tasques

Data propera reunió:

3.-PLANIFICACIÓ PER EXECUTAR LES MODIFICACIONS

El que realment importa, en qualsevol cas, ha d'esser arribar a un acord sobre les necessitats i determinar per on començar.

El fet de realitzar tots junts aquest pas ja es pot considerar decisiu.

Dins aquest procés d'anàlisi, podem trobar que hi ha multitud de variables a abordar i que modificar un aspecte, ens dur inevitablement a modificar-ne una altra serie d'elements amb els quals inicialment no hi pensàvem.

Per aquest motiu cal planifi-

car i prioritzar les nostres accions i pensar que el temps dedicat a aquesta feina ens durà a tenir menys dificultats i perdre manco temps.

Un instrument per desenvolupar aquesta planificació pot esser el següent quadre.

En ell es pot reflectir:

- El nombre i tipus de necessitats detectades que dependran del nivell de reflexió i preparació al qual el col·lectiu ha arribat.

-El tipus de propostes de millora,

que reflectirà el nivell de qualitat a la resposta que es doni a les necessitats.

-La implicació de persones ens ajudarà a assumir compromisos més concrets, a repartir les tasques de forma adequada i equilibrada i a ser responsables davant el grup.

-La priorització i temporalització, que ens proporciona també informació de caràcter qualitatiu sobre els aspectes més importants per a nosaltres, sobretot si tenim una planificació realista de les nostres accions.

Necessitats de canvi detectades	Proposta de millora	Persones	Priorització	Temps previst